

Rádiová komunikácia v mriežkových sieťach

František Galčík

Ústav informatiky
Univerzita P.J. Šafárika, Prírodovedecká fakulta

24.9.2007

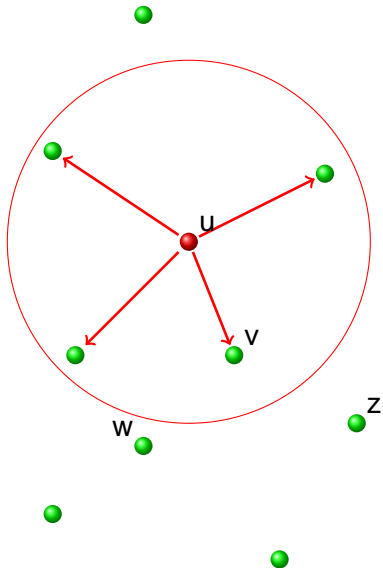
Prečo študovať rádiové siete ?

- relatívne nízke náklady na vybudovanie komunikačnej infraštruktúry
- mobilita používateľov
- množstvo potencialných aplikácií
  - bezdrôtová komunikácia
  - senzorové siete
  - vojenské aplikácie

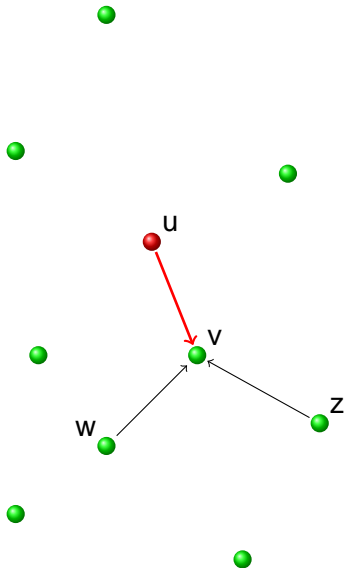

Čo je to rádiová sieť ?

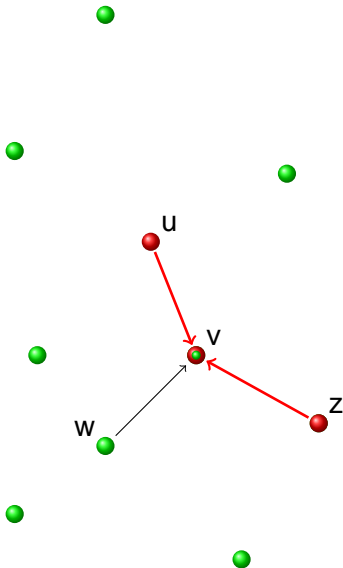
- kolekcia vysielaco-prijímacích rádiových zariadení (uzlov)
- komunikácia prostredníctvom **zasielania správ**
- práca v globálne **synchronizovaných** časových slotoch (kolách)
- zariadenie v každom kole pracuje buď ako **prijímač** alebo ako **vysielač**
- všetky uzly pracujú na **rovnamej** rádiovkej frekvencii

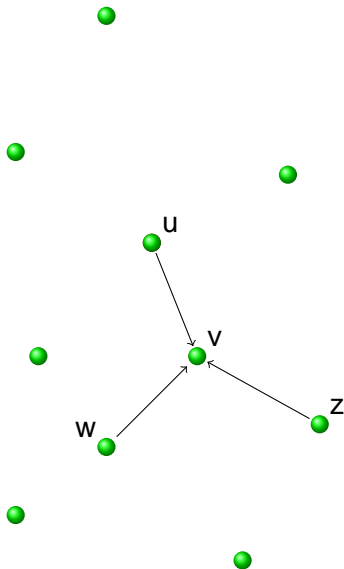
- ak uzol u vysiela, tak signál (správa) z u príde do **všetkých** uzlov, ktoré sú v jeho vysielacom rozsahu

- ak uzol u vysiela, tak signál (správa) z u príde do **všetkých** uzlov, ktoré sú v jeho vysielacom rozsahu
- ak uzol v pracuje **prijímacom režime**: tak prijme správu z uzla u práve vtedy, keď u je **jediný** vysielajúci uzol, ktorý má v vo svojom vysielacom rozsahu

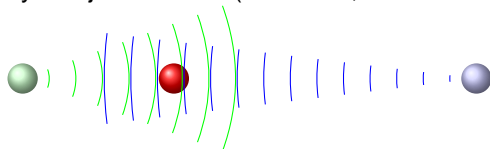
- ak uzol u vysiela, tak signál (správa) z u príde do **všetkých** uzlov, ktoré sú v jeho vysielacom rozsahu
- ak uzol v pracuje **prijímacom režime**: a je vo vysielacom rozsahu **viac než jedného** vysielajúceho uzla, tak vzniká **kolízia** a nie je prijatá žiadna správa - uzol v počuje **interferenčný šum**

- ak uzol v pracuje prijímacom režime: a nie je vo vysielacom rozsahu **žiadneho** vysielajúceho uzla, tak v počuje **šum prostredia**

- **interferencia súčasného vysielania**

- nastáva, ak uzol-prijímač je v danom kole v dosahu dvoch vysielajúcich uzlov (hovoríme, že nastáva **kolízia**)

- **všesmerovosť vysielania**

- uzol vysielala **vždy všetkým** uzlom ležiacim v jeho dosahu

- sieť modelovaná orientovaným grafom (**graf dosiahnuteľnosti**)
 $G = (V, E)$, kde
  - množina vrcholov V zodpovedá uzlom siete
  - hrana $e = (u, v) \in E \iff$ uzol v je v dosahu vysielania uzla u
- ak je vysielacia sila všetkých uzlov rovnaká, potom graf dosiahnuteľnosti je **symetrický** (modelovanie neorientovaným grafom)

- graf dosiahnuteľnosti je **2-rozmerná mriežka** $G_{p,q}$, pre nejaké $p, q > 1$:

$$V(G_{p,q}) = Z_p \times Z_q = \{(i, j) | 0 \leq i < p, 0 \leq j < q\}$$

$$E(G_{p,q}) = \{((i, j), (i', j')) | \\ (i' = i \wedge j' = j \pm 1) \vee (i' = i \pm 1 \wedge j' = j)\}$$

- každý uzol siete v ma iniciálne priradený **jedinečný identifikátor** $ID(v)$
- okrem $ID(v)$ uzol **nemá** žiadnu **iniciálnu informáciu** (okrem znalosti faktu, že sa nachádza v mriežke)
- uzol môže vysielat' až po úspešnom prijatí správy
- **distribované riadenie**
- uzly **nedokážu rozlíšiť interferenčný šum** a **šum pozadia**

- **broadcasting** - cieľom je doručiť informáciu z vybraného uzla siete do všetkých ostatných uzlov siete
- **výpočet inicializačných informácií**:
  - vypočet koordinátov uzlov v sieti
  - vytvorenie efektívneho komunikačného mechanizmu

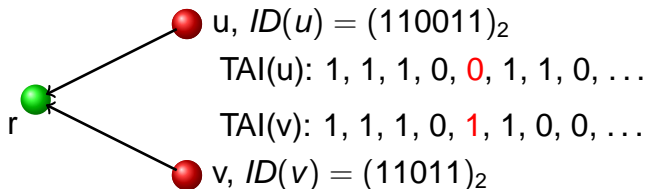
Miery efektívnosti:

- **časová zložitosť**: čas (počet kôl) na realizáciu úlohy
- **energetická zložitosť**: celkový počet odvysielaných správ v sieti

Parametre siete:

- $N = \max\{ID(v) | v \in V(G_{p,q})\}$ - maximálny identifikátor v sieti
- *ecc* - excentricita zdroja
- *n* - počet uzlov siete

- $(a_1, a_2, \dots, a_k)_2$ - binárny zápis identifikátora $ID(v)$
- vysielacia **sekvencia prisluchajúca identifikátoru** $ID(v)$:
 $1, a_k, a_{k-1}, \dots, a_2, a_1, 0, 0, \dots$

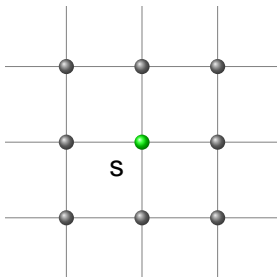

- vysielanie podľa vysielacej sekvencie (**1 - vysielala, 0 - nevysielala**)
garantuje úspešné doručenie správy od jedného z dvoch participujúcich susedných vrcholov

- 1 zdroj vyberie jedného zo svojich susedov (zistí jeho ID)
- 2 vrcholy v okolí zdroja vypočítajú inicializačnú informáciu
- 3 v sieti sa rozšíri zdrojová správa

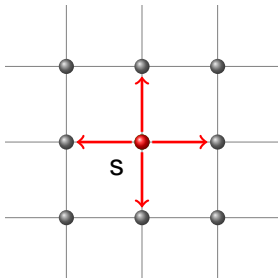
Výber susedného vrcholu zdrojom

- prebieha v 4 **súčasne vykonávaných** úlohách
- time-division multiplexing stratégia:
v kole j sa vykonáva krok úlohy i ak $j \equiv i \pmod{4}$

Výber susedného vrcholu zdrojom

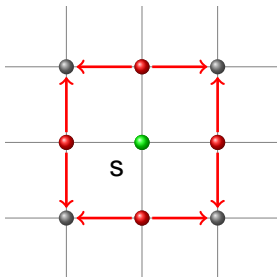
- prebieha v 4 **súčasne vykonávaných** úlohách
- time-division multiplexing stratégia:
v kole j sa vykonáva krok úlohy i ak $j \equiv i \pmod{4}$

Krok 1: Zdroj s inicializuje algoritmus

Výber susedného vrcholu zdrojom

- prebieha v 4 **súčasne vykonávaných** úlohách
- time-division multiplexing stratégia:
v kole j sa vykonáva krok úlohy i ak $j \equiv i \pmod{4}$

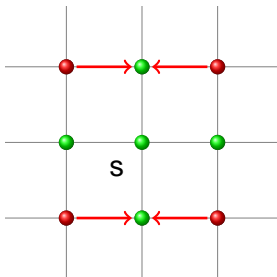

Úloha 1: TAI procedúra s cieľom informovať uzly, ktoré susedia s práve 2 susedmi zdroja

Výber susedného vrcholu zdrojom

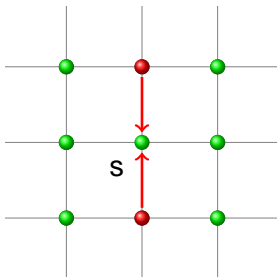
- prebieha v 4 **súčasne vykonávaných** úlohách
- time-division multiplexing stratégia:
v kole j sa vykonáva krok úlohy i ak $j \equiv i \pmod{4}$

Úloha 2: TAI procedúra s cieľom informovať susedov zdroja o úspešnom prijatí identifikátora v úlohe 1 (uzol s prijatým ID prechádza do úlohy 3)

Výber susedného vrcholu zdrojom

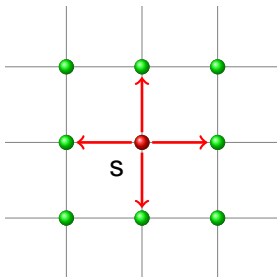
- prebieha v 4 **súčasne vykonávaných** úlohách
- time-division multiplexing stratégia:
v kole j sa vykonáva krok úlohy i ak $j \equiv i \pmod{4}$

Úloha 3: TAI procedúra s cieľom informovať zdroj o identite jedného z maximálne dvoch vybraných uzlov v úlohe 2

Výber susedného vrcholu zdrojom

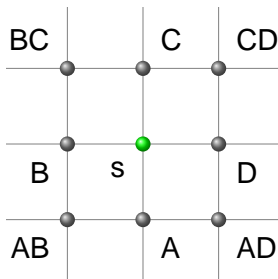
- prebieha v 4 **súčasne vykonávaných** úlohách
- time-division multiplexing stratégia:
v kole j sa vykonáva krok úlohy i ak $j \equiv i \pmod{4}$

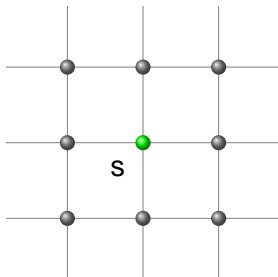
Úloha 4: Zdroj s informuje o **ukončení výberu** po prijatí identity suseda počas úlohy 3

Výpočet inicializačnej informácie

- inicializačná informácia (zaradenie do niektorej zo skupín) láme uniformitu uzlov v okolí zdroja

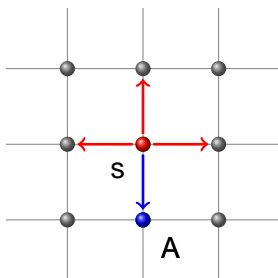

Výpočet inicializačnej informácie (schéma)

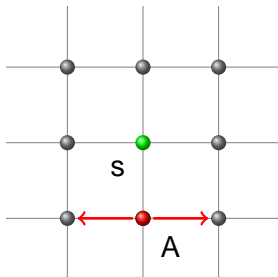
Iniciálny stav.

Výpočet inicializačnej informácie (schéma)

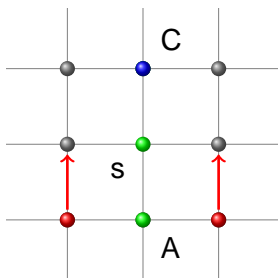
Zdroj **s** vysiela správu na inicializovanie výpočtu **s identitou vybraného suseda**. Vybraný sused získava značku **A**.

Výpočet inicializačnej informácie (schéma)

Uzol so značkou **A** informuje svojich susedov.

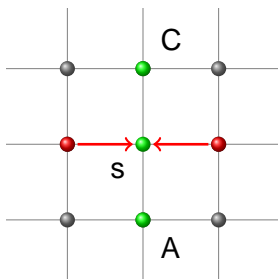
Výpočet inicializačnej informácie (schéma)

Susedia uzla **A** posielajú prijatú správu ďalej: sused zdroja neprijímajúci správu si priradzuje značku **C**.

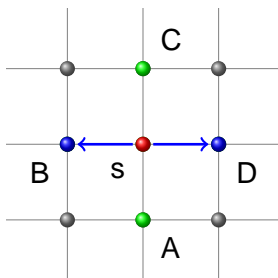

Výpočet inicializačnej informácie (schéma)

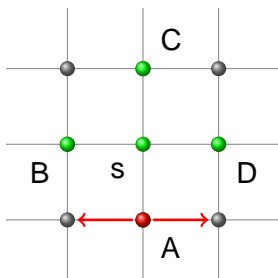
Susedia zdroja bez značky aplikujú **TAI procedúru**, po ktorej zdroj pozná identitu jedného z nich.

Výpočet inicializačnej informácie (schéma)

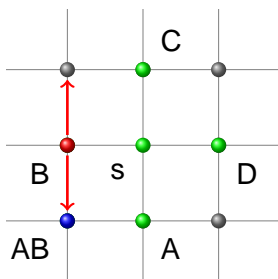
Zdroj informuje o identite uzla, od ktorého prijal správu: susedia si priradia rôzne označenia **B** a **D**.

Výpočet inicializačnej informácie (schéma)

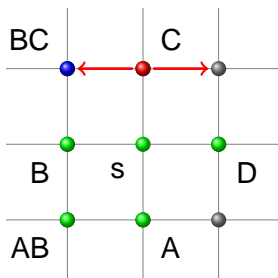
Individuálne vysielania susedov zdroja s cieľom označiť spoločné susedné uzly.

Výpočet inicializačnej informácie (schéma)

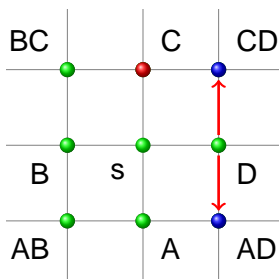
Individuálne vysielania susedov zdroja s cieľom označiť spoločné susedné uzly.

Výpočet inicializačnej informácie (schéma)

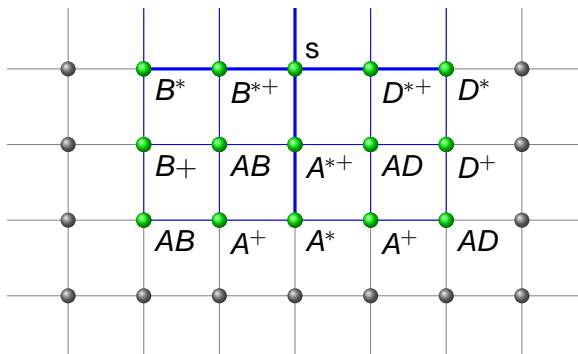
Individuálne vysielania susedov zdroja s cieľom označiť spoločné susedné uzly.

Výpočet inicializačnej informácie (schéma)

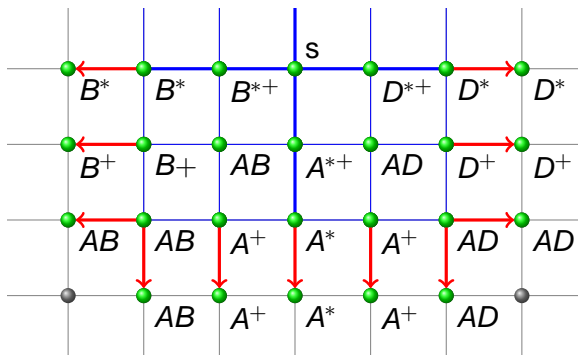
Individuálne vysielania susedov zdroja s cieľom označiť spoločné susedné uzly.

Šírenie zdrojovej správy v mriežke (schéma)

- správa sa šíri **vo vln** v **tvare štvorca**
- vlna sa **posúva** počas **jednej fázy** algoritmu
- číslo aktuálnej fázy a kola v rámci fázy sú súčasťou každej vyslanej správy
- uzly na hranici vlny udržiavajú **štrukturálnu informáciu**

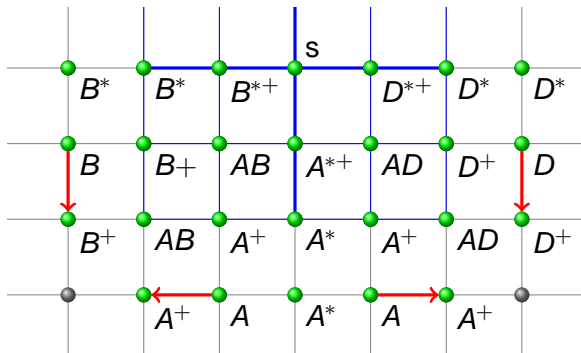
Šírenie zdrojovej správy v mriežke (schéma)

- uzly na hranici vlny vysielajú zdrojovú správu spolu s zaradením do skupiny (značkou)

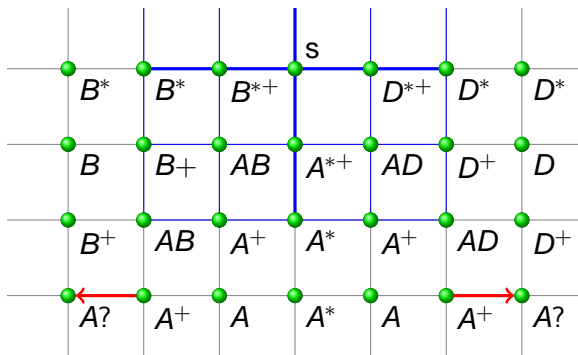

Šírenie zdrojovej správy v mriežke (schéma)

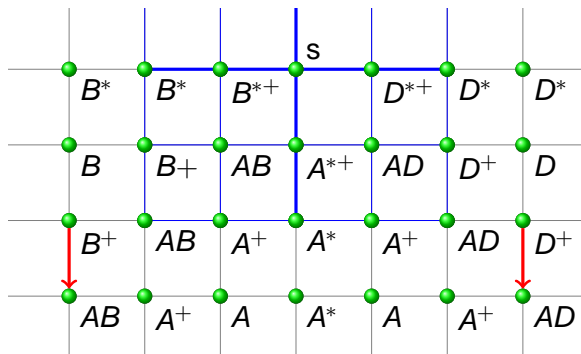
- novoinformované uzly so značkou + vysielajú svoje označenie
- odosielateľ ruší značku +
- príjemca v XY skupine mení svoje označenie na označenie v prijatej správe

Šírenie zdrojovej správy v mriežke (schéma)

- uzly na hranici vlny so značkou A^+ a C^+ vysielajú svoju značku spolu so zdrojovou správou

Šírenie zdrojovej správy v mriežke (schéma)

- uzly na hranici vlny so značkou B^+ a D^+ vysielajú svoju značku spolu so zdrojovou správou
- uzly, ktoré v dvoch posledných kolách prijímajú značky sú označené "kombinovanou značkou" XY

Využijeme uzly "pokroku":

- označené symbolom *
- vytvárajú **komunikačný kanál** končiaci v zdroji a **kontrolúci šírenie** informácie v jednotlivých smeroch
- ak bol uzol v informovaný v i -tej fáze, potom:
  - $P(v) = (i \bmod 3) \bmod 4$, ak v má značku A^*
  - $P(v) = (i \bmod 3 + 1) \bmod 4$, ak v má značku B^*
  - $P(v) = (i \bmod 3 + 2) \bmod 4$, ak v má značku C^*
  - $P(v) = (i \bmod 3 + 3) \bmod 4$, ak v má značku D^*

Informované uzly "pokroku" **vysielajú správu vo vyhradenom kole k fázy j práve vtedy**, ak:

- $j \equiv P(v) \pmod{4}$
- v predchádzajúcej fáze prijali v kole k správu alebo ešte ani raz nevysielali v kole k

- zdroj na základe prijmu správ v kole k každej fázy vie určiť, či sa zdrojová správa v danom smere šíri
- zdroj vie určiť koľko fáz sa šírila správa v danom smere

Dôsledok: zdroj vie určiť rozmery mriežky a svoju pozíciu v mriežke.

Zložitosť algoritmu:

- časová: $O(\text{ecc} + \log N)$ kôl
- energetická: $O(n + \log N)$ správ

Výpočet koordinátov uzlov v mriežke

- broadcastovací algoritmus zachováva štruktúru "vlny", v ktorej sa zdrojová správa šíri
- jednotlivým značkám je možné priradiť vektory zmeny koordinátov
- modifikácia broadcastovacieho algoritmu:
  - informované uzly majú vypočítané (a fixované) koordináty v mriežke
  - pri posune broadcastovacej vlny sa k správam pridávajú koordináty odosielateľa
  - zo značky a koordinátov odosielateľa novoinformaný príjemca vypočíta svoje koordináty
- zložitosť rovnaká ako pri broadcastovacom algoritme

- založený na
  - znalosti koordinátov uzla v sieti
  - výsledkoch o **2-distance coloring** v mriežkach (Fertin a ďalší, 2003).
- **2-distance coloring** - regulárne farbenie, kde žiaden vrchol **nemá 2 susedov rovnakej farby**
- $TR(v) = (2x + y) \bmod 5$ - bezkolízne číslo pre uzol v so súradnicami $[x, y]$
- **modifikácia** algoritmu nepredpokladajúceho kolízie:
  - každé kolo sa rozdelí na 5 podkôl
  - uzol v vysielá v podkole $TR(v)$
- vlastnosti 2-distance coloring-u **garantujú bezkolíznosť** vysielaní

- **asymptoticky optimálny distribuovaný broadcastovací algoritmus** pre mriežkové rádiové siete
- **efektívna inicializácia** siete modifikáciou algoritmu:
  - výpočet koordinátov uzlov v mriežke
  - bezkolízny komunikačný mechanizmus
  - výpočet počtu uzlov siete
  - redukcia identifikátorov uzlov na rozsah $1, \dots, n$
- aplikovateľné na synchronónne siete, kde uzol v jednom kole môže prijať nanajvýš jednu správu (uzly s obmedzeným prijímacím buffrom)
- základná myšlienka aplikovateľná i na mriežkové rádiové siete s interferenčným rozsahom presahujúcim vysielací rozsah

Ďakujem za pozornosť